

Tvoríme učebné zdroje pre spotrebiteľské vzdelávanie

PLÁN VYUČOVACEJ HODINY

Autor	Mgr. Andrea Stašenková © 2019
Téma	Mediálna rozprávka/príbeh
Spojenie predmetov	mediálna výchova, občianska náuka, etická výchova
Obsah	<p>Žiaci si lepšie osvoja poznatky o fungovaní médií pri aktívnom podieľaní sa na tvorbe mediálnych obsahov. Zmyslom konceptu learning-by-doing je rozvíjať u žiakov schopnosti kritického, analytického a tvorivého myslenia a aktívne využívať nové médiá.</p> <p>Cieľom tejto vyučovacej hodiny je vedomostný rozmer mediálnej gramotnosti a zároveň rozvíjanie praktických zručností žiakov pri práci s médiami. U žiakov rozvíjame kreativnosť, schopnosť pracovať v skupinách a fyzickú manipuláciu s modernými technológiami. Zámerom hodiny je, aby si žiaci uvedomili, ako sa chrániť pred negatívnymi vplyvmi médií a našli optimálny spôsob využívania médií. Žiaci budú schopní nielen chrániť sa pred mediálnymi nástrahami, ale taktiež vedieť ako s nimi tráviť voľný čas a vedieť rozpoznávať správne hodnoty.</p>
Užitočné zdroje	https://medialnavychova.sk/category/studentske-prace/ http://www.statpedu.sk/sk/svp/statny-vzdelavaci-program/svp-druhy-stupen-zs/prierezove-temy/medialna-vychova/ https://eslovensko.sk/ebezpecnost.htm https://mpc-edu.sk/node/3453
Indikátory rozvoja kľúčových kompetencií	<p>Naučiť sa učiť Schopnosť rozoznávať hlavnú myšlienku a určiť základný konflikt v príbehu.</p> <p>Komunikácia v materinskom jazyku Schopnosť diskutovať a riešiť mediálne – výchovné problémy.</p> <p>Spoločenské a občianske kompetencie Schopnosť rozlišovať kladné a záporné postavy a ich motiváciu.</p>
Pomôcky:	Mediálne rozprávky v rozhlasovej podobe https://medialnavychova.sk/medialne-rozpravky-v-rozhlasovej-podobe/
Trvanie	45 minút
(5')	<p><u>MOTIVÁCIA</u> Predstavenie a oboznámenie s cieľom vyučovacej hodiny. Zisťovanie miery znalostí o danej problematike medzi žiakmi.</p> <p>Učiteľ vyberie pre žiakov jednu z mediálnych rozprávok, ktoré poukazujú na správny postoj pri možných nástrahách a problémoch, s ktorými sa pri kontakte s médiami môžu stretnúť.</p>

Tvoríme učebné zdroje pre spotrebiteľské vzdelávanie

<p>(5)</p> <p>(20)</p>	<p>Žiaci majú identifikovať základný konflikt v príbehu.</p> <p>Úloha č.1 Učiteľ použije 5 rozprávok: napr. Popoluška, Mrázik, Hľadá sa Nemo, Sol' nad zlato a Pinocchio. Otázkou „Čo sa udeje ak...“ učiteľ pomáha žiakom rozvíjať predstavivosť žiakov, aby si sami „vybásnili“, ako by mohli dané rozprávky pokračovať. Témou sú mediálne nástrahy a problémy, s ktorými sa môžu pri kontakte s nimi stretnúť. Na tomto príklade majú žiaci pochopiť ako môže pokračovať pôvodný príbeh.</p> <p>Kooperatívne vyučovanie – 2-4 skupiny</p> <p>Úloha č.2 Úlohou žiakov je pretransformovať príbeh do súčasného digitálneho sveta.</p> <p>Inštrukcie pre žiakov: Prvá možnosť: <i>Zmeňte uhol pohľadu.</i> Rozprávky sú zvyčajne písané v tretej osobe. Môžete to zmeniť a vyskúšať porozprávať príbeh z pohľadu inej postavy. Z koho pohľadu by ste vy vyrozprávali príbeh? Napríklad z pohľadukozy koníka či Maruši?</p> <p>Druhá možnosť: <i>Zmeňte vzťahy medzi postavami.</i> Zmeny vo vzťahoch budú mať za následok zmeny v zápletke/príbehu. Napríklad, vlk a kováč budú sprisahacami ako uniesť kozliatka.</p> <p>Tretia možnosť: <i>Zmeňte žáner.</i> Dajte rozprávke inú podobu. Prepíšte príbeh z rozprávky na iný žáner (napr. dobrodružný román, fantasy, triler, tragédia, science fiction, atď.) Uistite sa, aby štýl písania zodpovedal žánru.</p> <p>Štvrtá možnosť: <i>Zmeňte:</i> a) <i>Umiestnite príbeh do inej kultúry</i> (napríklad Eskimáci, Afričania, Indovia, Amiši, atď.) b) <i>Zmeňte sociálne a ekonomické podmienky:</i> Pochádzajú postavy napr. z urodzenej rodiny, z robotníckej triedy či chudobnej rodiny?</p> <p>Otázky pre žiakov:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akú rozprávku chcete prepísať a prečo? 2. Názov ..... modernej ..... rozprávky ..... je ..... 3. Ktoré z charakteristík rozprávky použijete vo vašej modernej rozprávke?
---	--

Tvoríme učebné zdroje pre spotrebiteľské vzdelávanie

<p>(10')</p> <p>(5')</p>	<p>4. Aký problém zo súčasnosti načrtnete v rozprávke? Aké nástrahy môžu na vás číhať pri používaní nových médií? Na čo by ste chceli upozorniť ostatné deti? Čoho sa majú vyvarovať a na čo si dávať pozor? V skupine sa dohodnite na jednotnej téme, vyberte si jeden mediálno-výchovný problém, ktorý ste mali za domácu úlohu.</p> <p>5. Aké ponaučenie vyplýva z príbehu?</p> <p>6. Ktoré z dvoch možností použijete vo vašej modernej rozprávke?</p> <p>7. Podrobnejšie opíšte, aké zmeny urobíte.</p> <p>8. Uveďte postavy, ktoré budú vystupovať vo vašej rozprávke.</p> <p>V súvislosti s uvedenou úlohou učíme žiakov hľadať ponaučenie v rozprávke, motivujeme ich k vymýšľaniu vlastných záverov. Zadaná úloha slúži pre rozpracovanie námetu na tému nových médií.</p> <p>Úloha č.3 Žiaci v skupinách tvoria krátky námet na modernú rozprávku s výchovno – mediálnym obsahom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využite získané vedomosti; - Pretransformujte príbeh do súčasného digitálneho sveta; - zakomponujte „mediálny problém“; - buďte kreatívni a kritickí. <p>Lodný denník Denný záznam - sebahodnotenie žiaka : Podporoval som prácu skupiny? Vyjadroval som svoje názory a stanoviská? Ktoré vedomosti, zručnosti a skúsenosti som nadobudol? Uvedomil som si nové súvislosti ? Čo užitočné som získal pre seba ?</p> <p>Hodnotenie učiteľa Hodnotenie aktivít žiakov na vyučovacej hodine.</p>
<p>Prílohy</p> <p>Na hodine sa študenti v rámci teórie oboznámia so špecifikami témy a námetu, vnímajú rozdiel medzi príbehom a dejom. V rámci praktickej časti vypracujú námet na rozprávku. Učiteľ žiakom objasní, aké dôležité je mať dobrý nápad, premyslieť si o čom bude ich príbeh a vyrozprávať ho tak, aby zaujal čo najviac ľudí. Treba žiakov upozorniť, že téma ich príbehu nie je samotný dej. Téma je v podstate základná, rámcová myšlienka diela a je základným stavebným prvkom príbehu. Žiakom treba zdôrazniť aká dôležitá je príprava, ale aj potrebu premyslieť si stavbu príbehu tak, aby upútal divákovu pozornosť. Žiak by mal pochopiť, čo tvorí podstatu príbehu a aké prvky musí obsahovať,</p>	

Tvoríme učebné zdroje pre spotrebiteľské vzdelávanie

aby bol zaujímavý. Ako každé umenie, aj rozhlas, divadlo, film je komunikáciou. Je to v skutočnosti rozprávanie, obsahuje dej a neustále vyvoláva v divákovi očakávania, čo sa bude ďalej diať. Veľmi dôležité je objasniť žiakom rozdiel medzi príbehom a dejom. Každý príbeh má úvod, jadro a záver. V úvode sa oboznamujeme s východiskovou situáciou, s postavami a s konfliktom, v jadre príbehu sa odohráva významná časť deja, v závere sa príbeh končí a konflikt sa vyrieši. Učiteľ by mal opätovne zdôrazniť, aké dôležité je viesť a udržiavať pozornosť.

Nasledujúce otázky pre žiakov pre kooperatívne vyučovanie sú pomôckou, aby porozmýšľali nad modernou verziou rozprávky, ktorej príbeh má byť zo súčasného prostredia a poukazovať na problémy, s ktorými sa môžu stretnúť pri používaní nových médií. Žiaci sa majú inšpirovať pôvodnými rozprávkami ako napr. Popoluška, Šípková Ruženka, Malá morská víla, Žabí princ, Zlatovláska, Janko a Marienka, Rozprávka o troch grošoch, Červená Čiapočka, atď. Je dôležité objasniť žiakom, že nasledujúce otázky im pomôžu k vytvoreniu námetu na rozprávku na nasledujúcej vyučovacej hodine. Úlohou jednotlivých skupín teraz bude vybrať si jednu z nasledovných možností a odpovedať na otázky.